

TRIBUNA

REDACȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL
pentru Austro-Ungaria:
pe un an 20 cor.
pe 1/2 an 10 cor.
pe 1/4 an 5 cor.
pe o lună 2 cor.
N-ri de Duminecă pe an 4 cor.
Pentru România și străinătate pe an
..... 10 franci.
Manuscrisele nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

DE LA DEPARTAMENTUL
INSERȚIUNILOR:
de un șir garmond: prima dată 14
bani; a doua oară 12 bani; a treia
oară 8 b. de fiecare publicație.

Atât abonamentele, cât și inserțiu-
nile sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 322.

Scrisorile nefrancate nu se primesc.

Corupția electorală.

Tisza Kálmán și-a făcut un titlu de glorie să scoată pe Români din parlament. I-a și succes. Pentru-că ceea-ce nu se putea impede prin forța armată, se aranja prin arsenalul atâtor arme de corupție electorală! *Arginții* au cumpenit pe un apostol să-și vîndă pe Marele Invățător și pentru un blid de linte un frate și-a vîndut celuilalt dreptul de întâiul moștenitor. . . Cum nu erau să prindă toate aceste mijloace de corupție și în corpul electoral al Ungariei?

Au și prins și-au ajutat guvernele să-și facă majorități; ear după ce au fost înăbușite glasurile diferitelor naționalități, le venise rîndul — oponentilor maghiari. Sub Bánffy cele două partide oponente au fost nu zecimate, dar așa zicînd zdrobite, căci nici jumătate din foștii oponenti kossuthiști și apponyști n'au mai ajuns în Dietă. Alegătorii lui Ugron, la Sătmar, au fost reținuți cu forța dela vot, ca astfel să iasă omul lui Bánffy. Ear contra lui Apponyi s'a dus, la Jászberény, o luptă selbatică și corupția electorală cea mai revoltătoare s'a pus în practică pe toată linia.

S'au speriat înșiși Ungurii și pentru stavilirea atâtor abuzuri, s'a creat judecătura Curiel în afaceri electorale.

Moravurile din fire nu se pot însă lecu cu nici o lege, ci vorba vechie: Cuiu cu cuiu se scoate afară! Corupțiile electorale

vor înceta ori cel puțin se vor mai modera numai după-ce printr'însele s'au ruinat cei cari li-au pus în practică; după-ce se vor fi ruinat ori blamat așa fel, în cât rîșbunarea să fie deplină și evidentă, pentru-că ticăloșiile la urma urmelor e fatal să se rîșbune asupra autorilor lor.

Corupțiile electorale sunt în plină înflorire și acum. La Dobra (să vorbim de casuri unde au fost în joc *Românii!*) n'a rămas alegător căruia să nu i-se fi imbiat bani. E doar secret public, că Dr. Farkas, candidatul ungar, a cheltuit 14.000 coroane. Și mulți dintre alegătorii au și primit, au avut însă minte să nu dea votul de cât candidatul român.

Ear ce a fost la *Nădlac*, întrece ori-ce închipuire. Numai cheltuelile *constituționale*, permise de lege, ba chiar *înscrise în lege* (nici asta nu mai există în Europa!), se urcă la rotunda sumă de 10.000 coroane. Două alegeri după olaltă, până ce unul dintre candidați a isbutit, fac 20.000 coroane. Se poate socoti însă cu siguranță, ș'am auzit dela oameni bine informați, că *ambii* candidați rămasi în balstagi au cheltuit din greu și că este *minimul* când sumele cheltuite cu acest prilej se evaluează la 150—160 mii coroane.

Și s'au cheltuit cu o lipsă de sfială care întrece ori-ce margini. Formal se târguța. «Merg, dacă dați atâta», — «Pentru atâta nu votez», au fost răspunsurile stereotipe date de alegătorii asediați de «corțești». Așa, că după cât este de adevărat că

aderenții kossuthiști Beker și Mülek formal s'au ruinat luptând pentru gloria de a reprezenta *Nădlacul*, așa și pe Nagy mandatul acesta l'a costat o respectabilă avere.

Continuându-se sistemul acesta de luptă constituțională încă o alegere ori două, Ungurii, ori cât s'ar ascunde de nouile cucceriri moderne: *sufragiul universal și votul secret*, în cele din urmă se vor simți nevoiți a introduce și ei o reformă electorală *europenească*, vorba amicului nostru Slavici; — altfel toți câți vor s'ajungă deputați se ruinează. Numai *votarea secretă* și lărgirea dreptului electoral poate pune capăt corupțiilor de acum. Se va alege atunci cel ce știe deștepta în popor încredere, ear nu cel-ce birue cu bani.

Ca să grăbim această reformă și să creăm serioase greutateți tuturor vinătorilor de mandate, trebuie pretutindeni să intrăm în luptă.

În privința asta *Nădlacul* ofere învățături prețioase. S'a dovedit anume că poporul se alătură cu drag pe lângă partidul național, că se poate disciplina ușor și rezistă și tentațiunilor când e să lupte pentru cîstea steagului, dar în lipsă de candidat național, merge cu străinii. Sentimentul i-se poate deci desvolta numai prin *activitate*, pasivitatea a fost cel mult o înlesnire pentru candidații străini; și disciplina d'asemeni numai așa se poate întemeia, *dacă organizăm poporul în vederea unei acțiuni!*

Cât pentru guvern, s'a dat un avis simțitor . . . Consideraseră oamenii stăpînirii cer-

RIVALII

Roman de Max Kempner Hochstädt. 2.

II.

René așteptă îngrijat zilele următoare știrea dela Roderich, și când în fine sosi o depeșă, abia cuteză să o desfacă.

Roderich depeșă: „A fost un acces greu; acum e ceva mai bine“.

„Mulțumită lui Dumnezeu“, murmură René.

De-odată îi veni Gerda în minte. „Oho, se gândi el, dînsa e foarte îngrijorată de starea unchiului. Ea m'a încredințat să o încunoscîștiitez despre asta, așa dar e datorința morală, să o fac“.

Când intră în coridorul casei Hedberg, auzi din salon tonurile înălțătoare a sonatei Cis-moll. Mergînd subreta să-l anunțe, musica încetă îndată și Gerda îl întimpină deja la ușă. Ea i-se păru mai frumoasă, mai adorabilă ca ori când.

„Mi-aduci, sigur, știri despre unchiul d-tale, nu-i așa? — zise ea drăgălașă, întinzîndu-i mîna.

El o atinsă plin de respect cu buzele și răspunse:

„Ai ghicit, doamnișoară, am adus știri și încă îmbucurătoare. Mulțumită îngrijirii fratelui meu, starea unchiului s'a îmbunătățit. Dar, dacă e permis să vă întreb, pentru ce ai întreprupt la venirea mea pianul?“

„O aceasta o pot eu continua și altă dată“, răspunse dînsa“.

„Și dacă te-aș ruga să nu te lași conturbată de mine“?

„Îți place musica aceasta?“

„Această musică“, repetă el cu căldură, „Sonata-lunei“ e pentru mine cea mai sublimă manifestare a sufletului omenesc“!

Ea-l privi cu ochi strălucitori; această însuflețire tinerească îi coloră de tot frumos, fața nobilă.

„Ei, dar, zise ea, unușașă entusiamat iubitor a muzicii lui Beethoven, nu-i permis să refuz“.

Se așeză de nou la minunatul pian Stauvey și degetele-i subțiri, fine, alergau cu ușurință pe clape.

El se așeză pe unul din scaunele de lângă perete, așa încât putea observa profilul ei și asculta cu capul rîșimat de mîna.

Gerda îi apărea ca supranaturală, ca musa încorporată a muzicii. Și când termină și se întoarse spre dînsul, René sta încă tot adîncit în cugete. Nici ea nu cuteză să-i grăiască, îi era par-că teamă că printr'o mișcare a buzelor ei ar putea conturba sfînta armonie, de care erau pătrunse inimile lor.

Un timp îndelungat se priviră ochi în ochi, când intrînd servitoarea, puse capăt acestei situații. Servitoarea anunță pe baronul Schneiders.

Gerda sări în sus. Deși cunoștea numai de puțină vreme pe baronul, simțea o antipatie neexplicabilă față de acest străin care o înghitea aproape cu privirea de foc.

Gonsales baron de Schneiders, fiul unui nobil foarte avut și a unei fiice de grand, venit din Spania, se prezentă ca un adevărat cavaler, din creștet până în tălpi și statura lui impunătoare era îmbrăcată cu o eleganță fără cusur. Și totuși în ochii lui, Gerda vedea ceva fulgerînd; ceva ce era greu de definit, poate ceva ca lumina fosforescendă în ochii tigruului care se aruncă asupra prăzei sale.

Cu pași repezi intră baronul. El spera să o afle pe Gerda singură și o mică decepție i-se putea vedea pe față, ce nici nu prea se nisuia să o ascundă. Și totuși în momentul viitor arată deja o față veselă.

„D'oar nu vă conturb“? întrebă el.

„De loc nu“, răspunse Gerda.

„Am întîlnit venind, pe tatăl d-tale, care m'a încredințat să-ți spun că azi nu poate veni la masă“.

„Da, tata e prea îngrămădit acum cu afaceri“, zise ea. „Ei, dar cum stă cu Africa, dle baron, te-ai gândit îndestul asupra lucrului?“

„O, domnișoară, aproape nici nu mă mai cuget la altceva. Ideea dlu referent a ajuns la mine p'un pămînt productifer. Mă ocup de fapt cu toată serioșitatea de această idee și ce-mi lipsește e numai o putere organizatoare și bogată în cunoștințe — o putere de calibrul acestui domn. Am cetit azi în circularul geografic tema d-tale despre statul Congo, — se adresează direct lui René, — și-ți fac complimente. Espunerile d-tale imi par reale și te asigur că mi-a întărit încă mai mult atragerea mea către aventuri. E în adevăr, încă un pămînt departe, pe care ne-am putea face un renume în lume!“

cul Nădlacului ca cetate nebiruită guvernamentală. Numai nițel s'au mișcat însă acolo *naționalitățile*, s'au tras dungă peste socoteala guvernului... Și numai contele Tisza va fi știind, cât l'a costat pe Hász s'ajungă cel puțin în balotagiu, și cât s'a cheltuit pentru a se ține la un loc o minoritate mai respectabilă, ca înfrângerea guvernului să nu fie de tot rușinoasă. Nu-i va fi însă greu contelui Tisza a-și face tabloul alegerilor din cercuri curate *naționale*... Și ce ar fi când în cercurile micste s'ar întâmpla ca naționalitățile să ajute chiar opoziția maghiară pentru a lovi în guvern!...

Falsificând spiritul adevăratului parlamentarism și tolerând abuzuri și corupții electorale, — eată cum s'a menținut sistemul actual de guvernare șovinistă... Prin aceste păcate trebuie să și primească lovitura de grație.

Proiectul de investiții. *În ședința de Joi a parlamentului, ministrul de finanțe Lukács László a depus un proiect de lege, despre investiții în lucrări publice în valoare de 328,898.000 cor. Proiectul, nu-i vorba, vine tocmai la vreme, căci miseria și lipsa de câștig, este generală în toată țeara. Și în deosebi în părțile locuite de Români, printre cari s'au încuibat socialismul, ar avea multă rațiune ajutorarea populațiunii scâpătate, care numai mulsă a fost de guverne dar nici când ajutorată. Cu durere însă trebuie să constatăm că proiectul de investiții nu-i pătruns de aceste intenții. Din milioanele aceste, — luate însfârșit tot de ne spinarea noastră, — aproape nimic nu revine pentru investiții între Români. Comitatul Aradului, bună-oară, nici un crucer nu va vedea din aceste milioane. Pentru Bihor adevărat, că sunt proiectate pentru regularea drumurilor 10¹/₂ milioane, d'aci însă puțini fileri vor vedea Români, căci drumurile acestea sunt contemplate mai ales pe șesul Salontei spre Tisa, pe unde locuiesc Ungurii. Tot așa și părților bănățene, abea câte-va ciolane li-se arunca. În Ardeal, draguțit de Sécui vor lua smântâna.*

REPAUSUL DE DUMINECA.

Ordinul ce ministrul de comerț dăduse în vara trecută privitor la repausul de Duminică a dat prilej la fel și fel de interpretări. Îndeosebi în ceea-ce privește pe lucrătorii și funcționarii dela întreprinderi ori biurouri particulare.

De aceea reuniunea funcționarilor particulari s'au adresat ministrului, să lămurească afacerea. Zilele acestea ministrul a și răspuns. Și încă spre mulțumirea celor interesați.

Repausul cel mai desăvârșit se ordonă și pentru funcționarii întreprinderilor ori biurourilor private, ș'anume pe întreaga zi de Duminică. Se spune dasemeni că nu se face nici o deosebire între funcționarii privați din capitală și între cei din provincie ci ordinul sună pentru toți.

Mișcări electorale în Timișoara.

— Raport special. —

Timișoara, 25 Martie.

Am anunțat ieri primirea șgomotoasă a contelui Khuen-Héderváry în Timișoara.

Opoziția a arangiat demonstrații și poliția a trebuit să intervină pentru menținerea ordinii la intrarea cortegiului contelui Héderváry în oraș.

Pe când pe peronul gării corifeii guvernamentali salutau pe contele Khuen, sosește în gară trenul dela Ciacova din care descinse avocatul Dr. Tornyá Gyula. Ahea s'a dat jos din tren și văzând actul din fața sa, a început să strige din răsunet: «abzug Héderváry». Un «abzug» puternic din partea demonstrațiilor adunați pe peron fu răsunetul la aceasta. Manifestația aceasta spontană îndreptată în contra contelui Khuen a îndemnat pe *Telbisz Károly*, primarul Timișorii, să sară la avocatul Tornyá pe care prinzându-l de guler, l'a dat în mâinile poliției, cu ordinul să-l aresteze. Ceea-ce s'a și făcut.

Opoziția face acum cas mare din anul acesta de putere oficioasă a primarului și-l folosește de o bună armă de agitație.

Opoziția-unită cum se numește pe noi partidul Cseh, desfășură sfârșări mari în favorul candidatului lor. Seară de seară se au întruniri și îndeosebi între Români și sârbi caută partizan. Am amintit ieri că deputatul sârb *Jvkovics Mladin* la o întrunire a partidului Cseh, i-a dăruit pe alegătorii Români și sârbi, acestui partid.

Știrea am luat-o din »*Temesvári Hirlap* și am adăugat că dl *Jvkovics* n'avea dreptul să vorbească în numele Românilor, căci Românii nu pot sprigini un program și cel desfășurat de Cseh.

Dl *Jvkovics*, pe care-l vedem de bună credință, dar nu-i putem înțelege naivitatea, vine acum și declară în »*T.-H.*« că a vorbit numai în numele său (Destul de rău și atît! N. Red.) după ce a căpătat deslușiri multumitoare cu privire la programul de naționalități a candidatului. (?)

Contele Khuen, azi în decursul zilei a făcut mai multe vizite pe la alegători. Între alții a cercetat și pe protopopul român *Dr. Traian Putici*.

Mâne contele Khuen își va desfășura programul.

Tot pe mâne, opoziția pregătește o primire la gară, deputaților opoziționali din Dietă, cari vin să sprijinească acțiunea contra lui Héderváry.

Și de astă dată sfatuim pe aderenții partidului național român, să nu se ataseze nici unuia dintre candidați, căci Românii cinstiți nu poate lupta sub steaguri cari se desfășură în semnul nimicirii noastre naționale!

Ar fi de dorit ca aderenții partidului național să se organizeze cu acest prilej și să pună candidatura unui Român.

„D-ta ești dar vanitos“? observă Gerda.
„Nu vreau să par mai bun de cum sunt; da, foarte vanitos. Renumele are la oameni un deosebit sunet; nimbul lui farmecă din pământ comoară de aur, în inimile bărbaților deșteaptă însuflețire, în a femeilor — iubire!“

Și ear o privi atît de cu foc, în cât ea plecă ochii în jos.

„Și așa ți-ăș recomanda, dle referent“ — continuă el, „să te mai gândești odată la ofertul meu. Eu aș lua asupra-mi toate speșele expedițiunii și m'ăș supune cu totul ordinațiilor d-tale. D-ta ai avea dar toată arangierea expediției în mâinile d-tale. Eu sunt convins că te-ar succede, d-tale prin cunoștințele vaste, nie prin curajul de a cuteza, a ridica vâlul de ne întunecatele mistereale acestei țări străvechi. Te învoești dar?“

René nu pûtea să răspundă cu un nu rece acestei amicabile invitări.

„Ești foarte complasant, dle baron. Durere însă nu-ți pot răspunde cu un da deobligător, neputînd crede că guvernul să-mi acoarde un concediu așa lung. Și a rupe cu cariera pe care am apucat, ar fi un lucru foarte riscat. Planul d-tale tot are ceva atrăgător pentru mine și de aceia nici nu-ți refus de tot“.

Trad. de Hortense B.

(Va urma.)

CĂLUGĂRUL POET.

Pe la începutul secolului al XVIII-lea. Clopoțelul mănăstirei a sunat de vecernie. Rînd pe rînd ies din chiliuțele lor călugării: bătrîni cu bărbî de profeți și cu fețe palide de martiri, tineri rasofori și candidați la întâia treaptă monacală, vin și trec ca niște umbre pe cărarea ce duce la biserica din fundul grădinei. Pe urma lor egumenul; păsește încet, visător. Măinile îi tremură de-alungul șiragului de mătâni. Se oprește. Își plimbă privirile celor doi ochi frumoși și scînteietori peste grădina cea plină de flori. Se pleacă și-și rupe câte-va fire de busuioc și de melisă. Apoi, sprijinit pe toiaș, dispăre în biserică.

Și pe când cei din strană cîntă troparele zilei, în limba slavonă, iar dintre ceilalți unii ceteșc din ceasloave, iar alții din vre-o copie de psaltire românească, egumenul meditează cu capul în mâni; liniștea și armonia sfîntă din jurul lui îi dă gândului tărie și fantaziei avînt și în mintea lui se încheagă un vers după altul:

Celor ce pe Dumnezeu din suflet iubesc
Tote bunătățile pururea le sporesc:
Ca cu aripî către ceriu mintea se înalță
Ca să scape de vînători, de cursă și de lață...

Șgomotul cădelniței călugărului slujitor îl face să tresară din reverie. Se spune otpustul; câte-va cuvinte de încheiere a slujbei. Umbrele alunecă peste pragul bisericii: Egumentul se în-

dreaptă spre icoana Maicei Domnului și-și rostește rugăciunea: „Vindecă sufletul meu, Preacurată, cu doștoria bunătăței tale...“, și iese și dinșul. În biserică rămâne numai eclesiarhul ca să stingă luminările de ceară de la pistol și să schimbe florile la icoanele împărătești. Liniște și miros de tămîie.

* * *

Schitul străvechi e ridicat la poale de munte de un Domn viteaz al Românilor în amintirea unei cuceriri. În fund, brazii își îndoaie virfurile de-asupra bisericii în semn de bine-cuvîntare. Înainte, o vale întinsă, brăzdată de un riu, a cărui dungă argintie se pierde departe printre șirele de mestecenți albi, ce-și tremură frunza în bătaia vîntului.

Mai înainte, de câte ori însera și fumul de la mănăstire se lăsa pe vale în jos, ca un vâl cenușiu, ear peste piscuri Craiu-nou eșia zîmbitor, un tînăr călugăr cobora din schit și înainta pe malul rîului. Pe când frații se în Christos dormiau somnul fericit cu visuri blînde despre arhangeli în odăjdii albe, străvezii, el singur fugia de somn căci:

„Somnul e chipul morții și scîrbelor mumă,
Iar trezvia e armă și scăpare bună...“

Nici luna, nici șopotul rîului, nici freamătul codrului nu-l lăsau să doarmă, căci... era poet călugărul nostru. Dar nu-l lăsau mai ales tinerețele, sângele cald ce stetea să-l sfarme biata inimă când se vedea închis în chilia cea scundă Și-apoi:

Din Dietă.

— Ședința dela 24 Martie n. —

Azi ministrul finanțelor Lukács a prezentat camerei proiectul pentru investițiunile de stat. Acest proiect a provocat interesul general al parlamentului, de oare-ce aproape a patra parte a cercurilor de lucru sunt interesante în afacerea investițiilor.

La ordinea zilei a fost proiectul pentru provizorul croat. După o scurtă vorbire din partea deputaților *Buzath Ferencz*, contele *Bathjányi Tivadar*, *Szederkényi Nándor* și *Babo Mihály* să ridică președintele consiliului contele Tisza, care după încheierea desbaterei a rostit un discurs mai lung, în care și-a expus atitudinea sa politică față de Croația. Această politică este foarte simplă: toate pretensiunile juste ale Croaților trebuie împlinite (mai ales pe teren financiar), ca prin asta să se întărească poziția partidului național croat, apărător al convențiunii ungaro-croate, față de oșanzii croați. Asta este cauza, de ce în proiectul debătut și votat azi, s'a acordat Croației pentru acoperirea lipselor curente o anticipațiune de 3,000.000 pe care sumă Croația nu va trebui să o plătească îndărăt Ungariei nici odată.

După provizorul croat camera a votat în aproape trei minute proiectul pentru ștergerea cautiunilor de serviciu al oficianților de stat.

În urma asta s'ar fi ajuns la desbaterea asupra afacerilor de imunitate, dar de loc la început a potienit discuția netedă de pân'aci. A fost adecă vorba de extradarea kossuthistului *Lengyel Zoltán* care cu ocaziunea unei demonstrațiuni de stradă a bătut cu bastonul pe un polișt. Deputații kossuthiști *Nessi Pál*, *Várady Károly* și *Bakonyi Samu* au fost contra extradării. Treaba a ajuns la votare, dar în momentul, când președintele era se pună întrebarea, să ridică kossuthistul *Ráth Endre*, excepționând capabilitatea camerei de a aduce decisiuni valabile. De fapt se putea vedea, că în sală nu sunt 100 de deputați. Notarul *Szöts Pál*, însă care din par... președintelui a fost însărcinat cu numărarea celor prezenți afirmă, că a constatat prezența alor 100 deputați. În urma asta deputații din stânga fac sgomot, încât însuși președintele a declarat, că *Szöts a greșit, de oare-ce nu sunt de față 100 deputați*. Conform regulamentului ședința a trebuit suspinsă, ceea-ce pre-

ședintele face pentru un interval de jumătate de oră. Dar nici în pauză nu s'au putut aduna 100 deputați. Președintele *Perczel* atunci deschide ședința enunțând, că votarea se amână pe Sâmbătă, deși regulamentul de casă pretinde negru pe alb, că până nu se astring 100 deputați pentru a se continua cu votarea asupra afacerii din chestiune, ședința nu poate fi închisă.

Telgrame.

Petersburg, 25 Martie. Telegrama amiralului *Alexeiev* adresată din *Mukden* Țarului, comunică următoarele:

Comandantul flotei dela *Port-Arthur* raportează: La miezul nopții două torpiloare inimice s'au apropiat de raza exterioară a portului, dar a fost descoperite de proiectoarele bateriilor, cari deschiseră focul contra lor. Au participat de asemenea la tir și canonierele *Bohr* și *Otvajny*. Torpiloarele bătură atunci în retragere.

La ora 4 dimineața trei torpiloare inimice încercară un nou atac, care a fost de asemenea respins.

La ziua, trei detașamente de vase inimice compuse din 6 cuirasate, 12 crucișătoare și 8 torpiloare se apropiară de radă. La ora 7 escadra noastră începu manevra pentru a eși din rada interioară.

Cuirasatele inimice se apropiară de *Liao-ti-Șau* și traseră 100 lovituri de tun cu piese de 12 contra orașului *Port-Arthur* și 108 contra împrejurimilor. Proiectilele noastre ținteau bine. Pe la orele 10, un obus al nostru a atins un cuirasat japonez, care se depărta îndată. La orele 11, vasele inimice trecură d'alungul razei exterioare și se depărtară fără a ataca escadra noastră.

Pe timpul bombardării contra Țermului, au fost uciși 5 soldați și răniți 10.

Paris, 24 Martie n. Ședința de erf noapte a camerei franceze a fost convocată pe 9 ore cu scop de a rezolvi mai grabnic proiectul referitor la proibițiunea instrucțiunii publice congregaționale. După o desbatere înversunată a fost adoptat articolul III. care stabilește termenul închiderii institutelor că-

lugărești. Sub durata discuțiunii au fost prezentate mai multe propunerii de modifițiuni asupra cărora opoziția a cerut votare secretă.

După respingerea propunerii de întregire a deputatului *Sprong*, în sensul căreia speșele de execuțiune, întru cât aceste ar trece peste suma de 25 milioane, ar fi avut să le supoarte statul, ședința s'a ridicat la 3 ore 40 minute dimineața. Ședința proximă va fi azi după amiază la 2 ore.

Sentență senzațională.

Din *Saraievo* se anunță că tribunalul militar d'acolo a pronunțat sentența în afacerea marșului dela *Bilek*, cu care prilej, se știe, mai mulți soldați au rămas morți (de insolție) în decursul marșului.

Colonelul *Grünzweig* a fost osândit la 5 luni temniță aspră; colonelul *Török* la 2 luni temniță aspră; maiorul *Iaschi* va fi pedepsit pe cale disciplinară; vice-colonelul *Dragoli* și *Basinsky* și maiorul *Nedelcu* au fost achitați.

PENTRU ABONENȚII NOSTRI.

Fiind spre finea cuartalului, rugăm pe toți cei cărora le expiră abonamentul la 1 Aprilie n. să bine voiască a-și reînnoi din vreme, încă de p'acum, abonamentul, ca astfel regulata expediție a ziarului să nu sufere întrerupere ori întârziere.

Facem din nou atenți pe toți cititorii, că abonamentul este a se plăti anticipative, deoare-ce și noi d'as menii astfel trebuie să facem plățile. Să nu se simtă nimeni atins în încrederea ce trebuie să ni-o inspire dacă pentru regulatul mers al administrației nu am simțit îndemnați a trimite ziarul numa celor cari și-au plătit nainte abonamentul ori prin vre-o scrisoare ne-au avisat să-i trimitem „*Tribuna*...”. Îndeosebi prietini să nu fie superași, ci să ne permită ca dacă prețindem punctualitate și sprigin, apoi în primul rând pe ei să-i socotim datorți a da exempl. în tot ce privește bunul mers al ziarului. Ea fără regulă administrativă, nu se poate susține un ziar, fiind prețul abonamentului singura noastră sursă de susținere.

Administrația „*Tribunei*“.

„Dragi sunt tinerețile, sunt și luminate,
Când au rușinare și alte bune fapte...”

Colo în hora de mestecenii îl aștepta o tină surioară, de la schitul de peste deal. Se cunoștea de mult, căci sunt din același sat și se întâlnesc aici, să-și mai stringă mâna și să-și spuie o vorbă bună:

„Cinstită e vorba și patul nespurcat,
De va putea cineva să trăiască curat
Ingerilor întocmai și ca frumoșii crini,
Ce petrec cu frumsețea prin iubiții mărăcini...”

Tinerii se ieu de mână și pășesc înainte printre „iubiții mărăcini” și printre florile încărcate cu rouă; ei se urcă sus aproape de ieșar, să culeagă bujor de munte. „Frumoasă li-i vroava și cuvioasă foarte...”, și calea e lungă și glasul tinereții îi cheamă:

„O tinărule, iubeaștii ceale deșarte,
Ț'ai legat ochii și ai pus crucea după spate
Rătăcirea-i calea ta, te neci prin negură,
Iar demonii la tine cască a lor gură.

Iubirea-i eternă și mărturisirea ei rămâne aceeași: jurăminte de credință, visări și nădejdi un joc nesfârșit pe scara sentimentelor;

Silnică e dragostea și tare credința,
Legate cu snădejdea, au toată putința:
Când petrec dinpreună, sunt za, coif, anghiră,
De săgeți și de arme nimic nu se miră...”

Dar, după vreme lungă de iubire romantică, „zeaua” iubirei s'a rupt, căci a venit un ciobănaș din plaiul vecin și a furat inima tinerei maici și-a dus-o cu sine.

De-atunci poetul nu mai coboară din schit, nu mai rătăcește pe malul râului, nu mai preamărește puterea iubirei. Fața i se întunecă, versul se amărește, cuvântul se schimbă în blăstăm:

De te-ar ruga fetele, de-ar plânge de tine,
Fugi ca de niște sireni și glasuri străine,
Că mulți oameni pe sireni se înghit pe mare:
Așa 'n lume prin dulceleți mulți vin la pierzare.

Acum nimeni nu este mai aprig propagator al cuvântului ceresc ca dînsul, nimeni nu știe mai bine pildele lui *Solomon*, pline de învățăminte:

Scurtă iaste viața și deșertăciune,
Pildă de lacrimi și foc de amărăciune;
Mai slabă e viața decât niște bășici,
Ce prin țevi din gură slobod pruncii cei mici...

Bătrânul monah scrie acum tot ce simte, tot ce-a suferit pe urma iubirii sale. Vieța și-o trăește numai în tovărășia cărților. Și călugării îl iubesc pentru blîndețea, resemnarea și înțelepciunea lui. Vorbesc cu sială de durerea lui. Îl aleg egumen și-l ascultă ca pe-un evanghelist, când în cuvinte potrivite și 'n graiul limpede de cronicar al vremii le vestește:

Vremea acopere toate, vremea pierde toate,
Vremea strică câte sunt; vremea aduce moarte...

... Povestea asta poate să se fi petrecut în realitate: poate să fi fost mai dureroasă și plină de peripeții, luând toate proporțiile unui roman sentimental. Cea ce știm pozitiv însă este că au existat cei doi eroi: călugărul-poet și iubita sa, cântată în versuri. Câte-va file de hârtie bătută de vreme, descoperite de un cercetător literar și istoric, căruia tainele trecutului îi se desvălesc ca prin farmec, ne sunt mărturie de drama sufletească, întâmplată acum aproape două sute de ani în jurul mănăstirii dela *Cozia*.

Filele aceste cuprind câte-va zeci de versuri, în parte erotice, ale proegumenului *Ghenadie*. Ele poartă data dela 1774 și — deși tălmăcirii din „*moscovitica limbă*” — sunt pline de simțire comunicativă și de originalitate în alcătuirea lor. Autorul lor a fost poet în puterea cuvântului și, de sigur, a iubit mult înainte de a-și păstori cu evlavie turma chemată a vesti în creșterii munților cuvântul Domnului.

Cu *Ghenadie Cozianul* o nouă figură de călugăr poet se ivește în literatura noastră. Nimeni nu știe despre dînsul de unde a venit, cum nu se știe nici despre *Dosoftei*, alesul stihuitor al *Psaltirii* dela sfîrșitul veacului al XVII-lea. Nimeni nu cunoaște ce a mai scris, și e de necrezut ca cel ce a făcut traduceri citate să nu fi produs mai mult. Cu cât misterul în jurul lui e mai mare, figura pare mai romantică și fantazia își poate permite diferite conjecturi, între cari cea de sus nu este cea mai riscată.

I. Chendi.

Răsboiul ruso-japonez.

— Calea ferată pe lângă Baikal va fi din cele mai costisitoare din câte au făcut vre-o dată Rușii. O verstă va costa 219,767 ruble, pe când în Siberia apuseană a costat numai 38,487; ear dincolo de Baikal 77,110. Costul total al drumului va fi de 53 $\frac{1}{2}$ milioane de ruble. Pe o lungime de 244 verste vor fi de nevoie 19 tuneluri, 189 de poduri și 10 viaducte. Cea mai mare parte din cale trebuie săpată în stâncă s'au clădită din piatră.

Statele-Unite au arătat de curind Chinei că nepăstrarea neutralității ar avea cele mai grele urmări pentru ea.

— În Tokio s'a descoperit că unul din cei mai mari comercianți japonezi, Kotoako, era spion rusesc. A fost judecat și ucis. — „Daily Mail“ arată că viața Englezilor, în părțile mai departate ale Rusiei, e în primejdie, măcar că ziarele au încetat cu campania contra lor. — Rușii lucrează cu stăruință la isprăvirea și înarmarea vaselor de război în marea Baltică și cea Neagră. La lunie vor fi gata „Slava“, „Orel“, „Kniar Sufarov“ și Borodino, chiuasate de câte 13.000 de tone; în Maiu vor fi gata chiuasatele „Imperator Pavel I“ și „Andreï Pervozvani“ de câte 16.000 tone; In crucișătoarele „Itumrud“ și Zemciug“ vor fi înarmate și ele. De asemenea „Oleg“. În Marea Neagră vor fi gata „Ioan Zlatoust“, „Evstafie“ și „Kniar Potemkin“ de câte 12.582 tone.

— Baronul Stackelberg, fostul comandant al escadrei din Vladivostoc zice: „Noi, ofițerii de marină în Extremul Orient eram incredințați că războiul nu poate fi înălțurat. Ne miram numai, că presa rusească primea știrile despre pregătirile Japonezilor cu atâta nepăsare, în vreme ce presa altor țări ne dădea toată atențiunea. Așteptam începerea războiului zilnic. Eram incredințat că va începe în Ianuarie. Flota din Port-Arthur e gata de un an, cea dela Vladivostoc, 76 când a fost pusă pe mare. Din Decembrie am primit ordin să văpsim cafeniu închis vasele: coaloarea războiului.“

— China a făcut comenzi mari de război la o firmă austriacă. Ambasadorul chinez din Berlin zice că nu e adevărat că s'a făcut alianța între Coreea, Japonia și China, dar: „Dacă Europeanii tot vor vorbi de primejdia galbenă, poate că i-o veni și Chinei în cap că lucrul acesta trebuie să fie ceva foarte frumos“. (Die Zeit).

— „National Zeitung“ publică un articol din Rusia despre influența războiului asupra stărei economice a țerei. Arată că trimiterea a 350—400.000 de soldați în extremul orient, pentru o țeară care ar avea de cât 3.500.000 de oameni de mobilizat la caz de război european, pe o nemică, e mai mult o expediție mare decât un război în înțelesul modern al cuvântului. Folosul e că nu se desorganizează nici agricultura nici industria; căci nu e nevoie de mobilizare ajungând armata din timp de pace. S'au mobilizat cazacii, dar aceștia au ca menire și rost tocmai războiul. În schimb însă depărtarea așa de uriașă a teatrului războiului impune sarcini grele financiare și încetarea comerțului cu Extremul Orient, a lovit crud orașele industriale ca Varșovia, Moscova și Lodz; magazinele sunt pline, fabricile a trebuit să fie închise și lucrătorii aruncați pe stradă. S'au declarat și falimente.

DIN ROMÂNIA.

Sărbare. În ziua de 14 Martie, aniversarea proclamării Regatului, un Te Deum se va oficia la orele 10 jum. dim. la Mitropolie, la care vor asista toate autoritățile civile și militare din Capitală.

Asemenea se va oficia câte un Te Deum la toate bisericile din țeară.

Di Maior Exarcu atașat militar la Viena va pleca la 15 Martie, ca trimis al României la teatrul războiului ruso-japonez.

Din străinătate.

Regele Italiei a adresat următoarea telegramă împăratului Vilhelm:

„În momentul în care descinz pe pământul Italiei, ca oaspe bine venit, bucurându-mă de a te revedea încurcând, vreau, în așteptarea momentului, revederii, ca primul salut de bună-venire să-ți vie dela mine, amic afecționat și aliat credincios.“

— La 16 Martie a fost aruncat în aer, la Vilna, capitala Lituaniei un simbol, cel mai urât, al domniei rusești: Capela lui Muravief, înălțată în amintirea înfrângerii răscoalei dela 1863, pe vremea lui Muravief. Pe părțile monumentului era lista celor căzuți în luptă contra răscoalaților. Guvernul avea obiceiul a duce în fiecare an tinerimea din școli la slujba religioasă ce se făcea în amintirea morților. Intemplantarea a făcut mare impresie în oraș. Făptuitorii n'au fost încă prinși.

Generalul rus Muravief, care la 1863, înarmat cu putere dictatorială, a înfrânt mișcarea democratică și națională a Polonilor și a Lituanienilor și apoi a început o perioadă de prigoniri sîngeroase și un șir de măsuri contra limbei, religiei și obiceiurilor locuitorilor, Muravief e dintre cei mai bestiali tirani ce istoria cunoaște. Nu de geaba a căpătat numele de Muravief-Vieșatel, — Muravief-spânzurătorul sau călăul. Dărîmătorul monumentului are deci aceeași însemnătate ca dărîmarea columnei dela Vendome din Paris.

— Discursul papei la 18 Martie 1904, prin care a protestat cu energie contra politicii anticlericale a Franței, a făcut mare impresie nu numai în Franța, dar și în Italia. Papa vrea să arate că legenda ce s'a răspândit despre iubirea lui de pace e neîntemeiată. Violența discursului papei se explică prin dorința de a da curaj clericaliilor francezi, cari tocmai în aceste vremuri grele, se plîngeau că nu sunt susținuți. Incurajarea li-s'a dat îndată după acea memorabilă ședință, când în urma atacului combinat de Millerand, în înțelegere cu elementele reacționare, guvernul a scăpat abia cu zece voturi majoritate.

— Panslaviștii au fost totdeauna contra războiului cu Japonia căci s'au temut ca încurcăturile Rusiei în Răsăritul depărtat vor da loc la întărirea Austro-Ungariei în Balcani și la creșterea influenței germane în Orientul Europei. Dar după-ce odată s'a început războiul s'au grăbit a se face apărătorii ideii că Rusia e protagonistul rasei galbene. »Nevoie Vremia« a mers așa de departe încât face propagandă pentru o alianță ruso-franceso-germană. »Russ« ziarul lui Savorin fiul, are vorbe dulci pentru germani și se plînge că soarta Slovacilor sudici e lăsată în mâinile »comitagiilor«, cari iau în întunec hotăriri de cari atîrnă numai soarta Macedoniei, dar a Slovacilor sudici chiar. »Peterburgskia Vedomosti«, ziar fruntaș panslavist, spune că în Sofia prea puțin se mai gândesc la Macedonia »de când Rusia nu mai conduce cu energie pe Bulgari.« Cea mai mare mahnire de slăbirea acțiunii rusești în Balcani o arăta cunoscutul sârb bulgarizat Cerep Spiridonovici. Acesta acuză pe Austro-Ungaria că

atîță contra Rusiei pe Turcia, pe România, pe Grecia, ca doar' ar putea anexa Macedonia și Serbia veche. Acuză pe Japonezi că atîță pe Suedia contra Rusiei.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 26 Martie 1904.

— Distincțiune. „Gazeta“ scrie: Săptămîna trecută dl prof. George Dima, împreună cu d-na Dima, a petrecut câte-va zile la București unde a asistat la concertul societății „Carmen“ revanșându-se prin această participare pentru vizița pe care căpăta membrii ai acestei societăți o făcure Reuniunii române de cântări din Brașov. Cu ocaziunea aceasta — precum aflăm — d-na Dima a avut onoarea de-a cânta în două rînduri la palat, înaintea M. Sale Reginei Elisabeta. La despărțire M. S. Regina a predat d-nei Dima o broșă admirabilă cu diamante și rubine cu monogramă Reginei, o fotografie și mai multe din scrierile M. Sale cu dedicațiuni. — La repetiția de a seară a Reuniunii noastre de cântări d-na Dima a fost viu felicitată din partea membrilor reuniunii pentru deosebita onoare, cu care a fost distinsă din partea M. Sale Reginei.

— Aprecieri. „Conservatorul“ scrie: Măne Marți, 9 Martie, se reprezintă la Teatrul Național două piese originale ale fecunde scriitoare d-na Constanța Hodoș: „Aur“! dramă în patru acte, și „Măntuire“ piesă într'un act.

Puterea de a pătrunde adînc în tainele sufletului, putere pe care autoarea a făcut-o deja cunoscută prin lucrări multe și de valoare mare; știința cu care cercetează și pune în evidență caracterele; precum și sîrguința cu care studiază, pentru a reda exact și plin, chiar amănuntele cele mai neînsemnate ale situațiilor ce înfățișază, au făcut de mult din d-na Hodoș o scriitoare de elită. „Aur“!... este un puternic conflict dramatic între două patimi covârșitoare asupra cărora autoarea pune atîta dureroasă lumină încît tortură pe spectator cum îl tortură Novelli cu execuția lui înflorător de puternică.

Reprezentarea de Marți va trebui să fie punctul culminant al stagiunii teatrale de ast timp“.

„Observatorul“ scrie: „A seară s'a reprezentat la Teatrul Național, cu un deosebit succes, piesa „Aur“!... dramă în 4 acte de d-na Constanța Hodoș, cunoscuta noastră scriitoare.

Succesul piesei, în afară de foarte mic și neînsemnate lipsu i a fost desăvîrșit și autoarea a fost chemată la rampă.

Miine, Joi seara, va fi a doua reprezentație a dramei „Aur“!... precum și a piesei într'un act „Măntuire“ tot de d-na Constanța Hodoș.

La această reprezentație va asista și M. S. Regina“.

„Conservatorul“ scrie: „Aur“! — A seară s'a dat la Teatrul Național, în premieră, „Aur“!... dramă în patru acte de talentata nuvelistă d-na Constanța Hodoș.

La reprezentație a asistat multă și aleasă lume. Spectacolul a fost la înălțime, cele mai mici roluri fiind ținute de artiștii de frunte ai teatrului nostru.

Vom reveni asupra acestei premiere, care a fost un deplin și franc succes pentru autoare, care a fost chemată de câte-va ori pe scenă și aplaudată frenetic, ținînd numai să adăogăm aci, că piesa „Aur“!... și-a câștigat dela prima reprezentație un loc sigur și de frunte în repertoriul nostru dramatic original.

— Petrecerea din Ghioroc, ce se va aranja a treia zi de Paști cu concursul studenților nostri universitari din Budapesta, promite a fi splendidă. S'a constituit comitetul arangiator din inteligența a șapte comune din jurul Ghiorocului. — Lista care s'a pus în circulație pentru acoperirea șeselor a fost subscrisă de toți preoții și învățătorii, adunându-se în modul acesta o sumă de peste 300 coroane. — S'a pornit o mișcare în întreg jurul dela Arad până la Lipova și tinerii nostri sunt așteptați cu mare dor din partea întregului public românesc din podgorii. — Comitetul arangiator a luat măsurile de lipsă pentru ca ținta acestei întruniri să fie îndreptată asupra poporului, care va fi adunat din 7 sate, pentru-ca el să profite mai mult. — În deosebi să bucură

beria îl aștepta, unde va avea să-și sfârșească zilele vieții înainte de vreme.

Și cu toată organizațiunea ingenioasă a ligei, viața Țarului n'a putut fi mântuită.

Când pași pe tron actualul Țar, tot sufletul i-s'a umplut de revoltă contra lui Bessobrasov. N'a tolerat sub nici un preț liga, care forma un gol imens între el și popor. Dar foarte curând a trebuit să se convingă, că ideile sale au fost prea „naive“, căci de liga aceea avea lipsă în Rusia! În urma unui atentat pus la cale de însuși Bessobrasov contra Țarului, cu scop de a nu omori, ci a face pe împărat să creadă, că fără ligă nu poate avea liniștea și siguranța dorită, Nicolae II. de asemenea s'a întors cu încredere către el. Acest atentat a fost pus la cale în modul următor:

Firma „Savincov și Belicov“ a oferit o sumă considerabilă, cu scop de a să zidi în Cerscoe-Selo o biserică în amintirea, Țarului Alexandru III. Zidirea s'a isprăvit și biserica trebuia numai sfințită pentru a pute fi dată folosinței publice. Sub cupolă s'a fost așezat o mină, care avea să arunce pârchea imperială în aer. „Atentatul“ însă a fost descoperit cu cunoștința prealabilă a lui Bessobrasov, dar descoperirea a fost destulă, ca să umple de panică pe împărat, care în urma asta să aruncă în brațele vicelanului său binevoitor.

Favoritul, mai bine zis, mâna dreaptă a lui Bessobrasov este Alexeiev, de care a voit să se folosească pentru a jăfui Coreea pe seama buzunarului său. Dar acum căderea lui Alexeiev înseamnă și căderea lui Bessobrasov.

— **Necrolog.** Cu inima înduioșată aducem la cunoștința tuturor rudeniilor și cunoscuților, că sora iubită, mătușa neuitată, mama crescătoare a numeroșilor nepoți și strănepoți, mângâioarea și ajutoarea celor lipsiți *Ana Dulog* născută *F. Negrușiu*, preuteasă văduvă, împlinindu-și cursul vieții sale pământești, împărtășită fiind cu ss, Talne, azi în 23 Martie 1904 la 6 ore d. a. și-a dat blândul său suflet în mâinile Creatorului. Rămășițele pământești se vor înmormânta în 26 Martie, Sâmbătă, la 3 ore d. a. în cripta familiară; ear s. Liturgie și parastasul se va oficia Duminecă în 27 Martie la 7 1/2 ore dimineața în biserica parochială din loc. Rugați-vă pentru sufletul ei!

Blaj, în 23 Martie 1904. *Fratele, Nepoții și Strănepoții săi recunoscători.*

— **Apel.** Adunarea generală extraordinară a întreprinderii comerciale „Concordia“ — din Sinteia — ținută în 12 Iulie 1902 a hotărât disolvarea societății; drept aceea subscrisa direcțiune provoacă pe toți creditorii susamintitei societăți, că dela apărarea a 3-a a acestui apel în decurs de șase luni în contra societății cu atât mai virtuos să-și valorizeze pretensiunile, căci la din contră averea societății fără privire la pretensiunile creditorilor necunoscuți se împart între membrii societății sau altcum știute, se vor depune în bani gata la tribunalul competent din Arad. *Sinteia*, la 20 Martie 1904.

Antoniu Cicariu m. p., dir. preș. *Si-meon Giuca* m. p., dir. esec. *Georgie Biger* m. p. dir. *Teodor Ardelean* m. p., dir. *Ioan Batrin* m. p., dir. *Nicolae Orodan* m. p., *Ioan Chirilla* m. p., director.

— **Sămânțe bune.** Cine își iubeste grădina și vrea să se bucure de cele mai frumoase flori și legume, să-și cumpere semințe dela furnisorul curței regale *Edmund Mauthner* în Budapesta. Str. Rottenbiler Nr. 33, care trimite gratuit la dorința ori-cui catalogul ilustrat pe 226 de pagini, și care indică prețurile. Acesta conține pe lângă semințele cele mai excelente, o mulțime de flori și legume interesante și surprinzătoare. cu stil perfect maghiar și român se primește numai decât în cancelaria avocatului.

— **Durere de stomac. Sgârciuri de stomac, catar greu de stomac, la boale de stomac învechite și împotriva lipsei de ape,**

tit, mijloc sigur. Purgativ sigur, inerția cronică a intestinului gros, la lipsa de scaun purgativ fără dureri, este thea întăritoare de stomac „Centauria“ a farmacistului Kossuth.

Cutia de probă 1 cor. 20 fil.

Cutia mare . . . 2 cor. — —

În contra tusei, catarului (troahnă) răgușelei, flegmei și iritațiunigâtului este de un efect eminent, pastilele de pept »**Senega.**» Prețul 1 cor. Se pot căpeta în farmacia la »*Maria Fecioară*« a farmacistului *Kossuth Pál*, Arad, piața Boros Béni Nr. 15.

Bibliografie.

„*Igiena școlară*“, de *Dr. I. Beu*, Sibiu, 1904. Broșură de 51 pagini, în care dl Dr. Beu tratează cu multă cunoștință de cauză chestiunile indispensabile igienice, de cari trebuie să țină cont învățătorul și îngrijitorii de școale. Sumarul este următorul: Edificiul școlii, Ventilația, Incălzitul, Sala de gimnastică, Latrine, Garderobă, antecameră, Curtea școlii, Crădina școlii, Băi școlare, Locuința învăță orului, Curățenia, Igiena instrucției, Surmenajul în școală, Educația corporală, Morburi infecțioase. O recomandăm tuturor Românilor cu carte, dar mai cu seamă învățătorilor. Se poate comanda la librăria archidiocesană în Sibiu. Prețul 60 bani plus 5 bani porto postal.

„*Amicul Tinerimei*“, revistă scrisă anume pentru nobilizarea caracterului tinerilor.

Este în anul al doilea al existenței și cuprinde o materie foarte variată, instructivă și de petrecere și costă în abonament pe sfert de an numai 2 lei, anual lei 8.

Nr. 1 al anului al II-lea apare la 1 Ianuarie 1904.

Abonați deci copii D-voastră la „*Amicul Tinerimei*“

Singura și întâia revistă pentru tinerime ce apare la Țirgul-Jiului sub direcțiunea D-lui I. Moisil, directorul gimnasiului din T.-Jiu cu concursul mai multor profesori și oameni de literă și știință.

Este o chestie foarte importantă lectura ce trebuie să se dea copiilor. Părintii doresc ca copiii lor să devină oameni instruiți și cinstiți. Instrucția singură nu e de ajuns pentru copii; trebuie tot odată să li se dea și o educație aleasă. Mulți părinți nu au în totdeauna timpul necesar a se ocupa mai de aproape de copiii lor. Din această cauză mulți copii fiind fără supraveghere apucă adeseori drumuri rele. Dacă însă părintii ar găsi mijloace de a preveni retele în care copiii ar putea să dea, mulți copii nu s'ar strica și n'ar aduce adeseori rușine familiei lor.

În toate țările civilizate s'a recunoscut de cătră toți oamenii de bine că lectura bună, aleasă și potrivită cu mintea tinerilor este, mijlocul cel mai bun și mai sigur de a îndrepta tinerimea pe drumuri bune, spre ținte nobile. Un mare învățat, Harder, a zis: „adeseori o carte a format sau a stricat pe un om pentru întreaga lui viață“. Este deci datoria părinților, în prima linie, să desvolte în copiii lor încă de timpuriu gustul de citire și a le da în mâini cărți bune. Morala unui popor — a spus un filosof frances — atîrnă de calitatea celor ce citește.

O ast-fel de lectură acasă se găsește în „*Amicul Tinerimei*“.

INSERTIUNI și RECLAME.

Se caută un practicant în farmacia lui Ignatie Fűszfás, farmacist în Caransebeș, recerându-se posederea limbei române.

Caransebeș, 20/III 1904.

Cu stimă:
Ignatie Fűszfás,
farmacist.

Diplomă de aur 1891. Oradea-Mare.

SCHÄFFER JÓZSEF

compactior. 1045 95—

ARAD, Strada Tabajdy Károly.

Execută tot felul de

lucrări de compactorie

dela executarea cea mai simplă până la cea mai de lux. — Comandele din loc și provincă se efectuează prompt și punctal. — Lucru bun și solid. Prețuri moderate. Serviciu punctual.

Cel mai eftin isvor de cumpărare în una din cele mai mari prăvălii de

Oroloage și giuvaricale

din Arad.

Pentru prețuri ne mai pomenite se pot căpeta la

Deutsch Izidor,

clasicornicar și juvaeriu

Arad, strada Templou.

(Palatul minoriiilor).

Oroloage de aur p. bărbați dela 18 fl. în sus

„ „ „ dame „ 12 „ „ „

„ argint „ bărbați „ 5 „ „ „

„ „ „ dame „ 6 „ „ „

„ oțel și nikel „ 2 „ „ „

Wecker „ 1.50 „ „ „

Oroloage cu pendulă în rate pe lângă 1006 186— aceleași prețuri.

Primește și schimb obiecte de lux, cumpără pe lângă prețul cel mai înalt posibil, aur și argint călcat.

— Telefon n-rul 438 —

Industria de lumină de ceară

St. Antonius

I. NEUHOLD & Comp.

Timișoara.

Str. Hunyadi, Batthányi, p. Dózsa, colț cu statua sf. Maria.

148 8—80

Fabrică de lumină de ceară artificială.

Distinsă cu premiul statului și cu lauda personală a M. S. Regelui.

■ Fără fum și fără scurgere. ■

— Continuu lumină frumoasă. —

Comandă se pot face mai simplu prin postă.

Cumpărăm ceară galbina de albina.

Telefon Nr. 622.

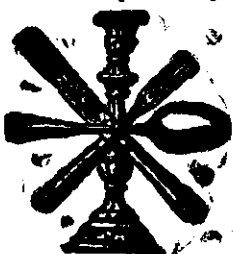
Recomandându-ne în atențiunea On. Public și a On. preoților cu cele mai bune lumină de ceară din patrie.

Cu toată stima:

I. NEUHOLD & Comp.

Editor și redactor responsabil: Ioan Russu-Șirliana.

Gratuit o cumpănă pentru culină

Pentru
prețuri nes-
pus de echi-
tabile trimit
în toate păr-
țile urmă-
toarele:

124 2-24

mărfuri de argint mexican.

6 cuțite de masă de argint mexican.
6 linguri de masă
6 furculițe
12 lingurițe mici de cafea
6 cuțite pentru desert
6 furculițe pentru desert
1 lingură de scos zărnă
1 lingură de scos lapte
2 candelabre elegante pentru salon.
toate din argint mexican.

46 BUCĂȚI NUMAI 6.50 Fl.

Afară de asta ori-cine
comandază dela mine pri-
mește drept cadou o cum-
pănă p. culină gratuit.
Argintul mexican este un
metal alb (și dinlăuntru) pen-
tru a cărui calitate și dura-
bilitate primesc garanție pe
25 ani.

Comandele să îndeplinesc
contra trimiterei banilor ori și
pe lângă rambursă din depositul:

Scheffer D. Sándor

Budapesta.

VII, Bezeredy-utca 3 szám.

Cucea ori steaua electro-magnetică dublă.

D. R. G. M. Nr. 88,503.

Vindecă și recrează pe lângă
garanță: reuma, astma (respirația
grea), insomnia, epilepsia, nervozitatea
lipsa de apetit, clorosa, durerea de
dinți, migreua, impotența, influența,
precum și tot felul de boale de nervi.
Bolnavul cel ce nu se poate vindeca
în decurs de 44 zile, îi întorcem
banii imediat. Celui ce nu îl mai ajută
nimic, să încerce cu aparatul meu;
căci sunt convins despre efectul sigur
al aparatului meu.

Prețul unui aparat mare 6 cor.
e a se folosi la boale de nervi cronice.

Prețul unui aparat mic 4 cor.
se folosesc la boale mai ușoare.

Comandele le îndeplinește în
patrie și străinătate:

Scheffer D. Sándor

Budapesta,

VIII, Bezeredy-utca 3 szám.

Pentru 5 coroane

trimit 4 1/2 kgr. (circa 50 bucăți) de
sapun de toaletă fin

bucăți alese de săpun de suc de liliac,
de roz, de iorgovan, de violele, de
rezedă, de iasmin și de clopoțele.

Pe lângă anticipațiune ori ram-
bursă expediază:

Scheffer D. Sándor

Budapesta,

VIII, Bezeredy-utca 3 szám.

ANUNTIU!

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public,
că asortimentul meu de

vestminte pentru bărbați și copii

care și până aci a oferit ocaziune on. public de a alege
după plac, s'a îmbogățit cu stoffe nouă din patrie și
engleze de calitate cea mai bună și de ultima modă.

Vestmintele mele gata sunt așa croite, că este
superflu a confecționa haine după măsură; în modul acesta
ori-cine poate economisa sumă considerabilă de bani.

Novitate! Gulere fason Bur, fabricate din loden
în permeabil de Zsolna și din păr de câmilă englez.

Vestminte de cheviot englez veritabil.

Reverenzi și veste pretești din cele mai fine
cu prețuri moderate. Pardesiuri și Havelocuri în
toată culoarea, specialități în vestminte pentru copii,

Vestminte Francisc Iosif.

Asortiment bogat de ulstere de gumi și mantile
de călătorit de cauciuc negru etc.

Rog prin urmare on. public să binevoiască înainte
de a se prevedea cu cele de lipsă, a cerceta asorti-
mentul meu de vestminte gata pentru bărbați și copii.

177 2-

Cu stimă:

MOSZKOVITZ ZSIGMOND

ARAD, edificiul teatrului.

Fondat la 1874.

Fondat la 1874.

Comande din provincia să efectueze
prompt și urgent.

Nr. Telefonului 554.

Nr. Telefonului 554.

Telefon Nr. 532.

Telefon Nr. 532.

KEMÉNY MANÓ

fabrică de ciment și piatră artificială, întreprindere industrială de zidiri cu beton și asfalt.

ARAD, Calea Arhiducelui Iosif nr. 11.

Cerimi (Plafone) de beton de fer sistem Visintin
construcția cea mai echitabilă, cea mai ușoară, mai avan-
tagioasă și necondiționat sigură contra focului.

Granitto terrazo, beton, asfalt,

mai departe: puneri de fundamente, construire de canale,
coperimente, rezervorii, poduri și de lucruri de beton de fer.

Executare simplă și de ornamentală din ciment,
lespezi de mozaic.

168 2-3

Teve de beton în toată mărimea.

Paviment Hygenia, liber de praf și lacune, elastic.

TROTUARE DE BETON SISTEM POTRIVIT.

Asigurate contra relor provenite din risipirea solului.
Ciment Roman și de Portland, gips, table de gips,
făină de piatră pentru lipit.

Cea mai bună calitate de piatră de ciment p. coperișe.

Fabricare de piatră și marmoră artificială.

Fabrică de ciment din Gurahonți a Liniei ferate unite
Arad și Cianad.

Oferte de prețuri și de bugete servește prompt și gratuit

Strămutare de local.

Aducem la binevoitoarea cunoștință a p. t. priete-
nii ai pravăliei noastre, și a tatarilor acelor domni, cari
până aci ne-au onorat cu comandele lor, că

Prăvalia noastră de tapiserie și mobile,

care există de 28 ani

am strămutat-o din casa Nádasdy de pe piața Libertății,

în strada Forray Nr. 6

Nr. 170 4-5

(casa proprie)

unde avem permanent în deposit mare număr de tapete, mobile
de tot stilul, cari să pot lucra și după desemnuri.

Obducem mese de biliard atât în loc cât și în provincie.
Serviciu prompt și solid.

Rugăm binevoitorul sprigin al On. public și pe mai de-
parte. Cu toată stima

N-rul telef. în loc și
provincie 132.

Berán Antal și fiul.

CORNEL TĂMĂSDAN

neguțator de condimente, delicatose și ape minerale
în ARAD

Calea Arhiducelui Iosif Numărul 12.

Recomandă depositul său bogat arangeat, unde se poate
căpăta: marfă colonială, delicatose, cea mai fină teă din
străinătate, rum, procurate din sursele cele mai renumite, tot
felul de ape minerale, vinuri din patrie și străinătate, șampanie
franceză și ungară, cognacuri pe lângă prețurile cele mai echitabile.

— Sămănțe de sămănat de ale lui Mauthner. —

Pachetare gratuită. La cumpărare cu bani gata 20% rabat.

■ N-rul Telefonului 419. ■

158 8-20

Este pretutindeni cunoscut că în marele magazin de ocaziune al lui

REINER S. SÁNDOR

ARAD, Piața Libertății Nr. 15 (Sabadság-tér) de lângă cafeneaua Fiume

au sosit 15,000 m. mătăasă de deosebită calitate care de care mai frumoasă

și anume:

Mătăasă Ponge, metrul 69 cruceri.

Mătase Tafft colorată pentru bluze, metrul 87 cruceri.

Mătase Douchesse, metrul 85 cruceri.

161 3-15

Mătăasă moire, louzine, ajour în deosebite chipuri executate.

5000 părechii mănuși de Praga p. Dame

Cumpărarea nu este obligată, privirea e gratuită, așa că orî cine se poate convinge cu această ocaziune despre frumseța miraculoasă și ieftinătea mărfurilor.

S'a deschis cel mai mare magazin de ghete în Arad.

Increderea On. public în fabricatele noastre se întărește din ce în ce mai mult în urma principiului că la toate fabricatele noastre se poate vedea lămurit prețul stabilit și foarte mic.

30 de magazine

în orașe mai mari, 60 de magazine în străinătate: în Austria, Germania, Serbia etc. dovedesc, că fabricatele noastre preste tot se bucură de bun renume.

În tot locul vindem numai fabricatele noastre originale maghiare proprii.

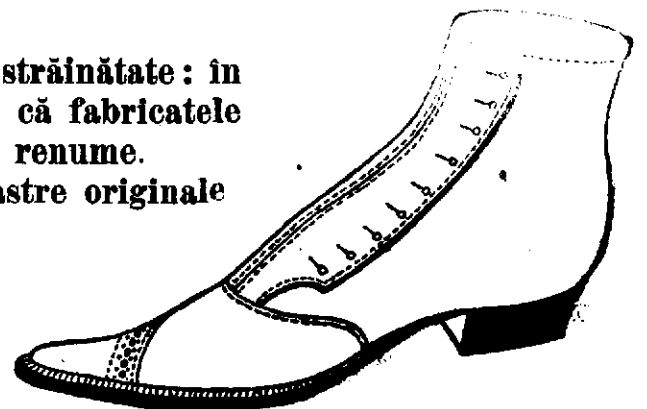
Ghete p. bărbați, tari p. folosire de toate zilele fl. 2-25

Ghete pentru bărbați, foarte durabile . fl. 2-50

Ghete p. femei negre și colorate, f. ieftine fl. 2-25

Ghete p. femei cu bumbi negre și colorate . fl. 2-75

165 3-10

Fabrica de ghete „TURUL“ ca soc. pe acțiuni în Timișoara.

Filială: ARAD, PALATUL MINORIȚILOR.

Atelier de edificii și reparatură de mașinării.

Am onoare a aduce la cunoștința On. Public din localitate și jur, că am deschis în

ARAD, strada Szent István Nr. 9,

un atelier de

zidirii și reparatură tehnice și de mașinării.

Primesc orî-ce lucrare în bransa aceasta, lucrări nouă și reparatură ș. a., arangiamet de apaducte, delăturarea înfundărilor de closet, pe lângă prețuri ieftine și pe lângă garanță.

Rugând spriginul On. public sunt

cu deosebită stimă:

KISSERNŐ,

lăcătar de zidiri și lucrări tehnice.

110 9-15

Primirea în posesiune a unui atelier

pentru

reparatură de obiecte de aur, argint și giuvaericeale.

Respectuos aduc la cunoștința On. public, că am primit prăvălia pentru reparatură de obiecte de aur, argint și de giuvaericeale, ce se află în Arad, str. Széchenyi Nr. 1, sub firma **Regényi Kálmán.**

Fac tot felul de reparatură pe lângă prețuri ieftine.

Cumpăr tot felul de aur călcat și lucruri de argint pe lângă prețurile cele mai înalte.

Rugând binevoitorul sprigin al On. public, rămân cu deosebită stimă

158 8-25

CHRISTIAN JÓZSEF

ARGINTAR.

Strada Széchenyi nr. 1.